

Î N C H E I E R E

12 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul – Valeriu Doagă

Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Ion Druță

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de reprezentantul Ministerului Justiției, Iulian Gainaru și de reprezentantul Procuraturii Generale, Gheorghieva Feodora împotriva deciziei Curții de Apel Comrat din 08 iunie 2017,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Anastasov Gheorghii împotriva Procuraturii Generale și Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Ministerul Finanțelor, întreprinderea de stat „Cadastru”, oficiul cadastral teritorial Comrat, Cimpoieș Vladimir și Derevenco Vitalie cu privire la scoaterea bunurilor de sub sechestru,

c o n s t a t ă :

La 03 iunie 2015, Anastasov Gheorghii s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Procuraturii Generale și Ministerului Justiției, intervenient accesoriu oficiul cadastral teritorial Comrat (în continuare – OCT Comrat) cu privire la ridicarea sechestrului.

În motivarea acțiunii a invocat că, fiind proprietarul terenului cu destinație agricolă, cu numărul cadastral XXXXX, s-a adresat notarului public Pometco Svetlana pentru a autentifica contractul de vânzare-cumpărare a bunului imobil respectiv, însă prin răspunsul ultimei din 15 ianuarie 2015 i s-a refuzat din motiv că în extrasul Registrul bunurilor imobile, la capitolul 3 Interdicții, a fost notat faptul aplicării sechestrului prin ordonanța procurorului adjunct al UTA Găgăuzia, Cimpoieș Vladimir din 03 iunie 2011 și încheierii Judecătoriei Comrat din 06 iunie 2011, fiind înregistrate în Registrul bunurilor imobile la 14 iunie 2011.

Menționează, că în urma solicitării de la OCT Comrat a copiei de pe ordonanța emisă de procurorul adjunct al UTA Găgăuzia și încheierea Judecătoriei Comrat, s-a adresat procuraturii Găgăuziei cu plîngere pentru a întreprinde măsuri cu privire la ridicarea sechestrului aplicat în privința bunului imobil sus-menționat, deoarece nu are tangență cu cauza penală în privința lui Anastasov Gheorghe Vasile, însă prin răspunsul procuraturii UTA Găgăuzia i s-a propus de a corecta erorile din mijloacele proprii.

Afirmă că urmare a contestării răspunsului, la 16 martie 2015 a primit răspuns de la UTA Găgăuzia, potrivit căruia i s-a comunicat că judecătorul de instrucție a aplicat

sechestrul pe bunul imobil, iar procurorul nu poate contesta decizia respectivă.

Susține că la 19 martie 2015 s-a adresat Procuraturii Generale cu plîngere împotriva acțiunilor procuraturii UTA Găgăuzia, însă nu a fost examinată în fond, dar a fost remisă ultimei. Totodată, în răspunsul procuraturii UTA Găgăuzia din 02 aprilie 2015, i s-a recomandat de a se adresa în ordine civilă în baza art. 209 alin. (2) din Codul de procedură penală.

În urma concretizării acțiunii, solicită scoaterea de sub sechestrul a bunului imobil ce-i aparține cu drept de proprietate, terenul agricol cu numărul cadastral XXXXX aplicat prin ordonanța procurorului adjunct UTA Găgăuzia, Cimpoieș Vladimir cu privire la aplicarea sechestrului asupra bunurilor imobile din 03 iunie 2011 și încheierii Judecătorei Comrat din 06 iunie 2011 privind autorizarea aplicării sechestrului și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea protocolară a Judecătorei Comrat din 01 decembrie 2015 s-au atras în proces în calitate de intervenienți accesorii de partea pîrîtului Ministerul Finanțelor, întreprinderea de stat „Cadastru” (în continuare – ÎS „Cadastru”), Cimpoieș Vladimir și Derevenco Vitalie (vol.1, f.d.81).

Prin hotărîrea Judecătorei Comrat din 09 februarie 2017, s-a admis acțiunea, s-a scos de sub sechestrul terenul agricol cu numărul cadastral XXXXX, suprafața de 1,5020 ha, ce aparține cu drept de proprietate lui Anastasov Gheorghii, aplicat prin ordonanța procurorului adjunct al UTA Găgăuzia, Cimpoieș Vladimir din 03 iunie 2011 în cadrul urmăririi penale la dosarul penal 2011198020 și autorizat prin încheierea Judecătorei Comrat din 06 iunie 2011 în scopul asigurării compensării prejudiciului cauzat de Anastasov G. V. primăriei s. Bugeac, raionul Comrat. S-a încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Anastasov Gheorghii 4000 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de judecată pentru asistența juridică și 100 de lei compensarea cheltuielilor pentru achitarea taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată.

În susținerea poziției prima instanță a constatat că terenul cu destinație agricolă cu numărul cadastral XXXXX nu aparține cu drept de proprietate persoanei condamnate (la momentul aplicării sechestrului care avea statut de învinuit în cadrul dosarului) Anastasov G. V. și ca consecință terenul neîntemeiat a fost înscris în lista bunurilor sechestrate în conformitate cu ordonanța din 03 iunie 2011, autorizată prin încheierea Judecătorei Comrat din 06 iunie 2011.

La fel, prima instanță a reținut că prin hotărîrea definitivă a Curții de Apel Chișinău din 23 decembrie 2015, în privința lui Anastasov G.V., condamnat în baza art. 327 alin. (2) lit.b) din Codul penal, nu a fost ridicat sechestrul aplicat nejustificat asupra bunului imobil, terenul agricol nominalizat, care aparține cu drept de proprietate lui Anastasov Gheorghii.

Totodată, instanța a conchis faptul că din vina pîrîților, reclamantul a fost nevoit să se adreseze în instanța de judecată și să suporte cheltuieli de judecată, iar sumele de 100 de lei cu titlu de cheltuieli pentru achitarea taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată și 4000 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistența juridică sunt pasibile încasării de la bugetul de stat, deoarece acestea au fost suportate de reclamant în legătură cu eroarea comisă de organul de urmărire penală și a instanței de judecată în cadrul aplicării sechestrului pe bunurile imobile ale reclamantului Anastasov Gheorghii, în calitate de măsuri de asigurare a compensării prejudiciului cauzat prin infracțiunea comisă de Anastasov G.V.

Prin decizia Curții de Apel Comrat din 08 iunie 2017 s-a respins apelul declarat de

Ministerul Justiției ca neîntemeiat. S-a admis apelul declarat de Anastasov Gheorghii, s-a casat hotărîrea Judecătoriei Comrat din 09 februarie 2017 în partea încasării cheltuielilor de judecată pentru acordarea asistenței juridice și s-a pronunțat în această parte o nouă hotărîre, prin care: s-a încasat de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul lui Anastasov Gheorghii cheltuielile pentru acordarea asistenței juridice în mărime de 7000 de lei. În rest, s-a menținut hotărîrea Judecătoriei Comrat din 09 februarie 2017.

În susținerea poziției, instanța de apel a reținut că suma de 7000 de lei este una rațională și reală, întrucît din suma respectivă fac parte onorariul avocatului, copierea și autentificarea documentelor, exploatarea transportului și convorbirile telefonice.

La 26 iunie 2017, reprezentantul Ministerului Justiției, Iulian Gainaru a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Comrat din 08 iunie 2017, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe cu emiterea unei hotărîri de respingere a acțiunii.

În argumentarea acestuia a invocat că acțiunea reclamantului nu cade sub incidența Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998 (în continuare – Lega nr. 1545 din 25.02.1998), nu a fost respectată procedura prealabilă de anulare a sechestrului aplicat în privința bunului imobil prevăzută la art. 209 alin. (2) din Codul de procedură penală, iar în speță Ministerul Justiției, reprezentant al statului, nu poate figura în calitate de pîrît.

La 08 iulie 2017 reprezentantul Procuraturii Generale, Gheorghieva Feodora a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Comrat din 08 iunie 2017, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărîrii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat că cheltuielile pentru asistența juridică încasată în prima instanță sunt proporționale, iar sumele menționate în contractul de asistență juridică cu privire la convorbirile telefonice și exploatarea transportului sunt exagerate.

Examinînd temeiurile recursurilor în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate a Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acestea sunt inadmisibile pentru următoarele.

Potrivit art. 431 alin. (2) din Codul de procedură civilă, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

Conform art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul reține că decizia Curții de Apel Comrat din 08 iunie 2017 (vol. 2, f.d.72-80), a fost recepționată de Procuratura Generală și Ministerul Justiției la 22 iunie 2017, reieșind din semnăturile aplicate pe avizele de recepție nr. DS3805037623AS (vol.2, f.d. 82) și respectiv nr. DS3805037615AS (vol.2, f.d. 89), iar cererea de recurs a Ministerului Justiției a fost depusă la 26 iunie 2017, fapt confirmat prin amprenta sigiliului aplicată pe recurs (vol.2, f.d.107-110) și recursul Procuraturii Generale a fost depus prin intermediul poștei la 08 iulie 2017, ce se confirmă prin ștampila aplicată pe plic (vol.2, f.d.116). Prin urmare, calea de atac se consideră exercitată în termen.

Alegațiile din recursul declarat de reprezentantul Ministerului Justiției, Iulian Gainaru precum că, acțiunea reclamantului nu cade sub incidența Legii nr. 1545 din 25.02.1998, nu pot fi reținute, deoarece obiectul cauzei constă în ridicarea sechestrului aplicat nejustificat asupra bunului imobil, or potrivit art. 1 din legea enunțată prevede că, prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul și condițiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale și contravenționale de organele de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești, iar art. 2 din aceeași lege definește noțiunea de *acțiuni ilicite* ca fiind acțiuni sau inacțiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenții, ale organului de urmărire penală sau ale instanței de judecată, care exclud vinovăția acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere și nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcție de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanța de judecată, manifestate prin încălcarea intenționată a normelor procedurale și materiale în timpul procedurii penale sau contravenționale (infracțiuni).

La fel nu pot fi reținute cele invocate de reprezentantul Ministerului Justiției, Iulian Gainaru precum că, în speță Ministerul Justiției, reprezentant al statului, nu poate figura în calitate de pîrît, deoarece cum s-a constatat supra, acțiunea se întemeiază în baza Legii nr. 1545 din 25.02.1998, iar potrivit art. 5 alin.(1) din aceeași lege, cauzele

cu privire la repararea prejudiciului material și moral se examinează în conformitate cu normele de procedură civilă în vigoare. Organul care reprezintă statul în instanța de judecată pe această categorie de cauze este Ministerul Justiției.

Nu poate fi reținut nici argumentul precum că nu a fost respectată procedura prealabilă de anulare a sechestrului aplicat în privința bunului imobil prevăzută la art. 209 alin. (2) din Codul de procedură penală, deoarece prin cererea din 22 ianuarie 2015 (vol.1, f.d.9), Anastasov Gheorghe a solicitat procuraturii UTA Găgăuzia de a ridica sechestrul aplicat asupra bunului imobil litigios, iar prin răspunsul ultimei din 06 februarie 2015 (vol.1, f.d.10) i s-a refuzat satisfacerea cerințelor solicitate. Respectiv, procedura prealabilă a fost respectată, or potrivit art. 209 alin. (2) din Codul de procedură penală, alte persoane decât bănuitul, învinuitul, inculpatul care consideră că punerea sub sechestrul a bunurilor lor este efectuată ilegal sau neîntemeiat sînt în drept să ceară organului de urmărire penală sau instanței să scoată bunurile de sub sechestrul. În cazul în care acestea refuză să satisfacă rugămintea sau nu au comunicat persoanei respective despre soluționarea cererii timp de 10 zile din momentul primirii ei, persoana este în drept să solicite scoaterea bunurilor de sub sechestrul în ordinea procedurii civile. Hotărîrea instanței de judecată în privința acțiunii civile privind scoaterea bunurilor de sub sechestrul poate fi atacată de către procuror în instanța ierarhic superioară cu recurs în termen de 10 zile, însă, după intrarea ei în vigoare, este obligatorie pentru organele de urmărire penală și pentru instanța de judecată care judecă cauza penală în cadrul soluționării chestiunii ale cui bunuri trebuie să fie confiscate sau, după caz, urmărite.

Instanța de recurs constată că, cererea de recurs în esența sa constituie o interpretare a normelor de drept și o apreciere a probelor efectuate de reprezentantul recurentului care nu poate fi pus la baza recursului, însă acestea au fost deja supuse examinării minuțioase și aprecierii juste de către instanțele inferioare prin prisma art. 130 și 139 din Codul de procedură civilă, în raport cu dispozițiile art. 118 din aceeași lege, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și respectiv nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs, iar instanța de apel a interpretat elocvent și a aplicat corect normele de drept incident speței, prin prisma circumstanțelor importante ale cauzei.

Completul de admisibilitate concluzionează că, din conținutul cererii de recurs nu rezultă existența unuia din temeiurile legale de recurs, deoarece recursul devolvează exclusiv circumstanțe de drept ale pricinii, iar forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii ar putea fi încadrate în temeiul prevăzut de art. 386 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, aplicabil doar procedurii de apel, însă asemenea temei nu se regăsește în art. 432 din Codul de procedură civilă aplicabil recursului.

În acest sens, completul reamintește prin prisma jurisprudenței CEDO, fosta Comisie a arătat că „... art. 6 §1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes” (*cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995*).

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a interpretat și aplicat elocvent normele incidente speței, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate a Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în mod unanim ajunge la

concluzia de a considera recursul declarat de reprezentantul Ministerului Justiției, Iulian Gainaru, în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

Cu referire la recursul declarat de reprezentantul Procuraturii Generale, Gheorghieva Feodora completul de admisibilitate constată că potrivit materialelor cauzei, Procuratura Generală nu a folosit calea de apel, iar în conformitate cu art. 429 alin.(4) din Codul de procedură civilă, nu pot fi atacate cu recurs deciziile de trimitere a cauzei la rejudecare ce nu se supun nici unei căi de atac, nici hotărârile în a căror privință persoanele indicate la art.430 nu au folosit calea de apel, din moment ce legea prevede această cale de atac, sau în privința cărora apelul a fost retras în modul prevăzut la art.374.

Astfel, se conchide că Procuratura Generală nefolosind calea de apel, nu face parte din categoria persoanelor care sunt în drept să declare recurs.

Reieșind din cele menționate și avînd în vedere că Procuratura Generală nu face parte din categoria persoanelor care sunt în drept să declare recurs, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție în mod unanim, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de reprezentantul Procuraturii Generale, Gheorghieva Feodora, ca fiind inadmisibil în baza art. 433 lit. c) din Codul de procedură civilă, ca depus de o persoană care nu este în drept să-l declare

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a), c) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursurile declarate de reprezentantul Procuraturii Generale, Gheorghieva Feodora și de reprezentantul Ministerului Justiției, Iulian Gainaru se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță